

വുർആൻ ബോധനം

1010

സൂറ-31 / ലുഖ്മാൻ

സൂക്തം: 17-19

ഈ ലോകം ആഴമേറിയ ആഴിയാകുന്നു. പെരുത്താളുകൾ അതിൽ മുങ്ങിയൊടുങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ആകയാൽ ഈ സമുദ്രത്തിൽ നിന്റെ കപ്പൽ ദൈവഭക്തിയായിരിക്കണം. അതിന്റെ കേവ് ഈ മാനായിരിക്കട്ടെ. അല്ലാഹുവിലുള്ള തവക്കുലാവട്ടെ കപ്പൽ പായ്കൾ. നിനക്കു രക്ഷപ്പെടാം. നീ രക്ഷപ്പെട്ടുവെന്ന് ഞാൻ പറയുന്നില്ല.

17. വത്സലപുത്രോ, നീ നമസ്കാരം നിലനിർത്തണം. നന്മ കൽപിക്കണം. തിന്മ വിരോധിക്കണം. നിനക്കേർപ്പെടുന്ന ക്ലേശങ്ങൾ ക്ഷമയോടെ തരണം ചെയ്യണം. തീർച്ചയായും ഇവ ദുഃഖനിശ്ചയമാവശ്യമുള്ള കാര്യങ്ങളത്രെ.

يَا بُيَّيْ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿١٧﴾

17

നീ നമസ്കാരം നിലനിർത്തണം = أَقِمِ الصَّلَاةَ എന്റെ വത്സലപുത്രോ = يَا بُيَّيْ
നന്മകൽപിക്കണം, തിന്മ വിരോധിക്കണം = وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ
നിനക്കു ബാധിക്കുന്നതിന്മേൽ ക്ഷമിക്കണം (നിനക്കേർപ്പെടുന്ന ക്ലേശങ്ങൾ ക്ഷമയോടെ = وَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ
തരണം ചെയ്യണം)
തീർച്ചയായും ഇവ = إِنَّ ذَٰلِكَ
കാര്യങ്ങളുടെ നിശ്ചയദാർഢ്യത്തിൽപ്പെട്ടത് (ദുഃഖനിശ്ചയമാവശ്യമുള്ള കാര്യങ്ങളാകുന്നു) = مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ

മുകളിൽ ഉപദേശിച്ച അടിസ്ഥാന തത്ത്വങ്ങളുടെ പ്രയോഗമാണ് ഈ സൂക്തം ഉപദേശിക്കുന്നത്. അതിൽ പ്രഥമവും പ്രധാനവുമാണ് നമസ്കാരം. ദീനിന്റെ മുഖ്യസ്ഥാനം അതിലാണ്. ഭയഭക്തി വിധേയതാവികാരത്തോടെ അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കലും വാഴ്ത്തലും അവന്റെ മാർഗ്ഗശൃംഖലയിലും സംരക്ഷണത്തിലും പ്രാർത്ഥിക്കലുമാണ് അടിസ്ഥാനപരമായി നമസ്കാരം. ഇസ്ലാമിക ശരീഅത്ത് ഇതിന് കൃത്യമായ സമയങ്ങളും രൂപങ്ങളും നിർണയിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതുപ്രകാരം നമസ്കാരം നിർവഹിക്കുകയാണ് ഇഖ്ലാഖത്തുസ്സലാത്തു. ലുഖ്മാൻ പുത്രനോട് നമസ്കാരം മുറപ്രകാരം അനുഷ്ഠിക്കുക - أَقِمِ الصَّلَاةَ - എന്ന് ഉപദേശിച്ചതിൽനിന്ന് അദ്ദേഹം ആചരിച്ചിരുന്ന ദീനിലും കൃത്യമായ സമയങ്ങളും അനുഷ്ഠാനമുറകളും നിർണയിക്കപ്പെട്ട നമസ്കാരം ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് മനസ്സിലാക്കാം; അതിന്റെ

സമയവും രൂപവും വ്യത്യസ്തമായിരിക്കാമെങ്കിലും. സ്വയം നമസ്കരിക്കുന്നതോടൊപ്പം മറ്റുള്ളവരെ നമസ്കരിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുകയും വേണമെന്ന ധനിയും أَقِمِ الصَّلَاةَ എന്ന പ്രയോഗത്തിലുണ്ട്.

അല്ലാഹുവിനോടുള്ള നന്ദിയുടെയും കുറിന്റെയും മറ്റൊരു മുഖമാണ് നന്മ പ്രചരിപ്പിക്കുകയും തിന്മ വിരോധിക്കുകയും ചെയ്യുക- وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ നമസ്കാരം പോലെ ദീനിന്റെ അടിസ്ഥാന മുഖ്യമാണിത്. സത്യവും ധർമവും നീതിയും താൽപര്യപ്പെടുന്ന എല്ലാ കാര്യങ്ങളുടെയും പ്രചാരണമാണ് وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ അതിനെതിരായതിന്റെയെല്ലാം നിഷേധം وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ-ഉം. മുസ്ലിം സമുദായത്തിന്റെ അടിസ്ഥാന ദൗത്യമാണിതിനെന്ന് ഖുർആൻ പ്രസ്താവിക്കുന്നുണ്ട്: كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ (നിങ്ങൾ ജനങ്ങൾക്കു വേണ്ടി എഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെട്ട

ഉത്തമ സമുദായമാകുന്നു. നിങ്ങൾ നന്മകൽപിക്കാനും തിന്മ വിരോധിക്കാനും). സമൂഹത്തെ സംസ്കരിക്കാനും ധാർമികവൽക്കരിക്കാനും പരിശ്രമിക്കേണ്ടത് മുസ്ലിമിന്റെ വ്യക്തിഗതവും സമഷ്ടിഗതവുമായ ബാധ്യതയാണ്. സംസ്കരണവും ധാർമികവൽക്കരണവും ഏറ്റെടുത്തവർ അത് സ്വയം പാലിക്കണമെന്ന് പ്രത്യേകം പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. നേരത്തേ നിരവധി സൂക്തങ്ങളിൽ ഇഖാമത്തുസ്സലാത്ത പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നു. 3:104, 110, 115, 7:157, 9:71 മുതലായ സൂക്തങ്ങളിൽ അറുപ്തം ബിൽ മഅ്റുഹും നഹ്യാൻ അനിൽ മുൻകറും പരാമർശിക്കുന്നു. കൂടുതൽ വിശദീകരണം പ്രസ്തുത സൂക്തങ്ങൾക്കു താഴെ കാണുക.

സമൂഹത്തിന്റെ സംസ്കരണവും ധാർമികവൽക്കരണവും ലളിതമായ ദൗത്യങ്ങളല്ലെന്ന് ഉണർത്തുകയാണ് وَأَصْبِرْ عَلٰى مَا آصَابَكَ -നല്ല ക്ഷമയും സഹനശക്തിയും വേണം. ത്യാഗങ്ങൾക്ക് തയാറാവുകയും വേണം. പെട്ടെന്ന് ഭഗാശരാവുന്നവർക്ക് ഈ ദൗത്യവുമായി മുന്നോട്ടു പോകാനാവില്ല. ദീർഘമായ കാലം പരിശ്രമിച്ചാലും ചിലപ്പോൾ ഫലം

18. ആളുകളെ പുച്ഛിച്ചു മുഖം തിരിക്കരുത്. ഭൂമിയിൽ പുളച്ചു നടക്കുകയുമരുത്. സ്വയം പ്രമാണിത്തം ഭാവിച്ചു ഡംഭ്യ കാട്ടുകയും അഹന്തയാൽ ഭദ്ര പരയുകയും ചെയ്യുന്ന ആരെയും അല്ലാഹു സ്നേഹിക്കുന്നില്ല.

وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرْحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿١٨﴾

18

നീ ആളുകൾക്ക് നിന്റെ കവിൾ കോട്ടരുത് (ആളുകളെ പുച്ഛിച്ചു മുഖം തിരിക്കരുത്) = وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ
ഭൂമിയിൽ നീ പുളച്ചു നടക്കുകയുമരുത് = وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرْحًا
തീർച്ചയായും അല്ലാഹു സ്നേഹിക്കുന്നില്ല = إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
അഹന്തയാൽ ഭദ്ര പരയുന്ന(യുകയും), സ്വയം പ്രമാണിത്തം ഭാവിച്ചു ഡംഭ്യ = كُلِّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ
കാട്ടുന്ന(കയും ചെയ്യുന്ന ആരെയും) എല്ലാവരെയും

അഹന്തയും ധാർഷ്ട്യവും മുത്ത ആളുകളുടെ അവജ്ഞയും പുച്ഛവും തുളുവുന്ന പെരുമാറ്റമാണ് صَعْر. മറ്റുള്ളവരെ അവഗണിച്ചു മുഖം തിരിക്കുന്നതിന് صَعْرُ خَدِّ എന്നു പറയുന്നു. ഛ കവിളാണ്. സ്വന്തം അവസ്ഥയിൽ അഹങ്കരിക്കുന്നവർ നിന്ദിതരും നിസ്സാരരൂപമായി കാണുന്ന സാമാന്യ ജനങ്ങളും പാവങ്ങളുമാണ് ഇവിടെ പരാമർശിക്കപ്പെട്ട ആളുകൾ - النَّاسِ. അല്ലാഹുവിനോടുള്ള നന്ദിയുടെയും കുരിശിന്റെയും സൃഷ്ടിപരമായ വശങ്ങൾ വിവരിച്ചശേഷം അതിന്റെ വിപരീത വശങ്ങൾ വിവരിക്കുകയാണ്. ഭയഭക്തിയും സ്നേഹവും വിനയവും വിധേയത്വവുമാണല്ലോ നന്ദിയുടെ അകക്കാമ്പ്. അതിനു വിരുദ്ധമായ ഗുണങ്ങളാണ് അഹന്തയും ധാർഷ്ട്യവും. അൽപൻ അനുഗ്രഹമുണ്ടായാൽ അവന്റെ അഹന്ത ബലുൺ പോലെ വീർക്കുന്നു. മറ്റുള്ളവരെ തുണ സമാനം നിസ്സാരരായി കാണുകയും അവജ്ഞയോടെ പെരുമാറുകയും ചെയ്യുന്നു. പണം കൊണ്ടും പദവികൊണ്ടും തനിക്കൊത്തവരെന്ന് കരുതുന്നവരെ മാത്രമേ അയാൾ വിലവെക്കൂ. അല്ലാഹുവിനോട് സത്യസന്ധമായ നന്ദിയും കുറുമുള്ള ദാസന്മാർ തങ്ങളിൽ

ഇത്തരം സ്വഭാവങ്ങൾക്കടിപ്പെട്ടുപോകുന്നത് ജാഗ്രതയോടെ വർജ്ജിക്കേണ്ടതാണ്.

37-ാം സൂക്തത്തിലും വന്നിരിക്കുന്നു. അവിടെ അതിനനുബന്ധമായി (ഭൂമിയെ ചവിട്ടിപ്പിളർക്കാൻ നിനക്കാവില്ല, പർവതങ്ങളോളം പൊങ്ങാനുമാവില്ല) എന്നു കൂടി പറയുന്നുണ്ട്. വിശദീകരണം പ്രസ്തുത സൂക്തത്തിനു താഴെ കാണുക. ഇവിടെ അനുബന്ധമായി പറയുന്നത് -عَمْرٌ فَخُورٌ -ഉം -عَمْرٌ فَخُورٌ -ഉം സാരാംശത്തിൽ ഒന്നാണ്; അഹങ്കാരം. സ്വയം ഗംഭീരനെന്ന് ഭ്രമിച്ചു വഞ്ചിതനാകുന്നവർ -عَمْرٌ فَخُورٌ -ഉം സ്വന്തം പദവികളിലും പണത്തിലും അത്യധികം അഹങ്കരിച്ച് ഉററുകൊള്ളുകയും വമ്പു പറയുകയും ചെയ്യുന്നവർ -عَمْرٌ فَخُورٌ -ഉം ആകുന്നു. عَمْرٌ ആണ് ഇതിന്റെ നാമരൂപം. അഭിമാനം, അതന്ത്യം, ആവ്യത്യാം എന്നെല്ലാമാണ് മൗലികമായ അർത്ഥം. غر الدين - غر الإسلام എന്നൊക്കെ ആളുകൾക്ക് പേരിടുന്നത് ഈയർഥങ്ങളിലാണ്. عَمْرٌ ന്റെ കർത്യപദമായ فَخْرٌ പ്രൗഢം, ബഹുക്രമം, ഡീലക്സ് എന്ന അർത്ഥത്തിലാണുപയോഗിക്കുന്നത്. ഇത്

خُور ആയോ خُور ആയോ രൂപാന്തരപ്പെടുത്തുമ്പോൾ അർഥം മുകളിൽ പറഞ്ഞതാകുന്നു. അല്ലാഹുവിനോട് നന്ദിയുള്ളവർ എന്നവകാശപ്പെടുകയും സ്വേച്ഛകൊത്ത ധർമ്മങ്ങളനുഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്താലും ഇത്തരക്കാർ അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതി നേടുകയില്ലെന്ന് ലൂഖ്മാൻ മകനെ പഠിപ്പിക്കുകയാണ്. പുളച്ചു നടക്കരുത് എന്ന് പറഞ്ഞതിനർഥം തിരക്കി നടക്കരുതെന്നല്ല; അഹന്തയും ധാർഷ്ട്യവും തുളുമ്പി നടക്കരുതെന്നാണ്, ശാന്തതയും വിനയവും

തുളുമ്പി നടക്കണമെന്നാണ്. വിനയമെന്നാൽ അവശതയും അധമത്വവും പ്രകടമാക്കലുമല്ല. ആഇശ(റ) പറയുന്നു: ഉമർ(റ) നടക്കുമ്പോൾ ശിരസ്സ് ഉയർത്തി നടക്കുമായിരുന്നു. ശിരസ്സ് കുമ്പിട്ട് നടക്കുന്ന ഒരാളെ കണ്ടപ്പോൾ അയാളോടദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'തലയുയർത്തി നടക്കൂ, ഇസ്ലാം രോഗിയല്ല.' ജീവഹരവം പോലെ നടക്കുന്ന ഒരാളെ കണ്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'നീ നമ്മുടെ മതത്തെ കൊല്ലരുത്, അല്ലാഹു നീനെ കൊല്ലട്ടെ.' ●

19. നടത്തത്തിൽ മിതത്വം പാലിക്കുക. ഒച്ച താഴ്ത്തുകയും വേണം. ഒച്ചകളിലേറ്റം അരോചകമായത് ഗർഭദശബ്ദം തന്നെ.

وَأَقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَأَغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ ﴿١٩﴾

19

നിന്റെ നടത്തത്തിൽ = فِي مَشْيِكَ നീ മിതത്വം പാലിക്കുക = وَأَقْصِدْ
നിന്റെ ഒച്ചയിൽനിന്ന് = مِنْ صَوْتِكَ നീ താഴ്ത്തുക, കുറക്കുക = وَأَغْضُضْ
ഗർഭദശബ്ദം തന്നെ = أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ ഒച്ചകളിലേറ്റം അരോചകമായത് = لَصَوْتُ الْحَمِيرِ

കഴിഞ്ഞ സൂക്തം വർജ്ജിക്കാനുപദേശിച്ച നികൃഷ്ട സ്വഭാവങ്ങളുടെ വിപരീതമായ വിശിഷ്ട സ്വഭാവങ്ങൾ സ്വീകരിക്കാൻ ഉപദേശിക്കുകയാണ് ഈ സൂക്തം. അല്ലാഹുവിനോട് നന്ദിയും വിനയവും പ്രകടിപ്പിക്കേണ്ടത് ആരാധനാനുഷ്ഠാനങ്ങളിലൂടെ മാത്രമല്ല; ദൈവദാസന്റെ എല്ലാ ജീവിത ചര്യകളിലും അതു പ്രകടമാകണം. ഭൂമി തന്റെ കാൽക്കീഴിലാണ്, അല്ലെങ്കിൽ താൻ ഭൂമിയുടെ അധിപനാണ് എന്ന ധാർഷ്ട്യത്തോടെയുള്ള നടത്തത്തിനു വിപരീതമായി പറയുന്ന മിതത്വമുള്ള നടത്തം ഭൂമിയും അതിൽ നടക്കാനുള്ള തന്റെ ശേഷിയും അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യമാണ് എന്ന ബോധത്തോടെ വിനീതനും വിവേകിയുമായി നടക്കുകയാണ്. അഹന്തയോ ധാർഷ്ട്യമോ ഇല്ലാതെ, ന്യായമായ കാരണങ്ങളാൽ ധൃതിപ്പെട്ടു നടക്കുന്നതും ഓടുന്നതും മിതമായ നടത്തത്തിനെതിരല്ല. قَصِدٌ -ൽനിന്നുള്ള ശാസനാക്രിയയാണ് قَصِدٌ. കരുതലും ഉദ്ദേശിക്കലും ലക്ഷ്യമാക്കലുമാണ് قَصِدٌ -ന്റെ മൗലികമായ അർഥം. ഇതിനും ഇതിന്റെ രൂപഭേദങ്ങൾക്കും വ്യത്യസ്തമായ പ്രയോഗാർഥങ്ങളുണ്ട്. അതിലൊന്നാണ് മിതത്വം. قَصِدُ السَّبِيلِ നേർവഴിയാണ്. ഒരു കാര്യം ലക്ഷ്യമാക്കി സഞ്ചരിക്കുന്നതിന് قَصِدُ الْهَيْلِ എന്നു പറയും. قَصِيدَةٌ കവിതയാണ്. ധനവിനിയമ സമ്പ്രദായത്തിന് قَصْدٌ എന്ന് പറയുന്നു. علم القَصْدِ സാമ്പത്തികശാസ്ത്രം. قَصْدٌ മിതത്വം പാലിക്കുന്നവനും സന്മാർഗിയുമാണ്.

ക്കുന്നു. ഇതൊന്നും ന്യായമായ കാരണങ്ങളല്ല. കേൾപ്പിക്കാനുദ്ദേശിക്കുന്നവർ കേൾക്കാൻ പാകത്തിലുള്ള ഒച്ചയിൽ മാന്യമായി സംസാരിക്കണം. മിതമായ ഒച്ചയുടെ അളവ് തീരുമാനിക്കേണ്ടത് സ്ഥലവും സന്ദർഭവും നോക്കിയാണ്. مِنْ صَوْتِكَ എന്ന വാക്ക് ഇപ്രകാരം ഒരാശയത്തെ ധനിപ്പിക്കുന്നതായി വ്യാഖ്യാതാക്കൾ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അല്ലാഹു സൃഷ്ടികൾക്ക് നൽകിയിട്ടുള്ളത് ഒരു വോള്യം മാത്രമുള്ള ശബ്ദമല്ല, ആവശ്യാനുസരണം അത് കൂട്ടാനും കുറക്കാനുമുള്ള കഴിവും നൽകിയിരിക്കുന്നു. ഈ കഴിവ് ശരിയാവണ്ണം ഉപയോഗിക്കണം. ആളുകളുടെ കാതു പൊട്ടിക്കാനും അപമാനിക്കാനും ഉപയോഗിക്കരുത്.

അല്ലാഹു ആദരിച്ച ശ്രേഷ്ഠസൃഷ്ടിയാണ് മനുഷ്യൻ. സുന്ദരമായ ഭാഷണമാണ് അല്ലാഹു അവനെ പഠിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്- عَمَةُ الْبَيَانَ (55:4)

ഈ അനുഗ്രഹത്തിന്റെ മൂല്യം മനസ്സിലാക്കാതെ കഴുതകളെപ്പോലെ അതുപയോഗിക്കുന്നത് പരിതാപകരമാണ്. അരോചകമായ ശബ്ദം ഗർഭദശബ്ദം തന്നെ എന്നതുകൊണ്ടുദ്ദേശ്യം കഴുതകളുടെ കരച്ചിൽ ഏറ്റം അരോചകമാണെന്നറിയിക്കുകയല്ല; അസഭ്യം പറയുന്നതും അനാവശ്യമായി ഒച്ചിടുന്നതും കഴുതയുടെ കരച്ചിൽ പോലെ അരോചകമാണെന്നുണർത്തുകയാണ്.

സൂറ അൽഹുർബാൻ 63-ാം സൂക്തത്തിന്റെ മറ്റൊരു ഭാഷ്യമാണ് ഈ സൂക്തം. ഇവിടെ ശബ്ദം താഴ്ത്തണമെന്നും അരോചകമായി സംസാരിക്കരുതെന്നും ഉപദേശിച്ച സ്ഥാനത്ത് അവിടെ, യഥാർഥ ദൈവദാസന്മാർ, അവിവേകികൾ തർക്കിക്കാൻ വന്നാൽ സലാം പറഞ്ഞ് പിന്മാറുന്നവരാണെന്നുണർത്തിയിരിക്കുന്നു. കൂടുതൽ വിശദീകരണം പ്രസ്തുത സൂക്തത്തിനു താഴെ കാണുക.

വുർആൻ ഉദ്ധരിക്കുന്ന, ലൂഖ്മാന്റെ തത്ത്വോപദേശങ്ങൾ ഇവിടെ സമാപിക്കുന്നു. പൗരാണിക കഥകളും കവിതകളും ലൂഖ്മാന്റെ നിരവധി തത്ത്വചിന്തകൾ പ്രചരിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. കുറേ ഉപദേശങ്ങൾക്ക് ആലുസി, ഇമാം മാലിക്, ഇബ്നുൽ അറബി, സമഖ്ശരി, ഇബ്നു അതീയ തുടങ്ങിയവർ അവരുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയത് ഇബ്നു ആശൂർ തന്റെ തഫ്സീറിൽ ഉദ്ധരിച്ചിരിക്കുന്നു. അവയിൽ ചിലതുമാത്രം താഴെ ചേർക്കുന്നു. ലൂഖ്മാന്റെ ഏതാണ്ട് എല്ലാ ഉപദേശങ്ങളും മകനെ സംബോധന ചെയ്തുകൊണ്ടുള്ളതാണ്:

- ഈ ലോകം ആഴമേറിയ ആഴിയാകുന്നു. പെരുന്താളുകൾ അതിൽ മുങ്ങിയൊടുങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ആകയാൽ ഈ സമുദ്രത്തിൽ നിന്റെ കപ്പൽ ദൈവഭക്തിയായിരിക്കണം. അതിന്റെ കേവ് ഈമാനായിരിക്കട്ടെ. അല്ലാഹുവിലുള്ള തവക്കുലാവട്ടെ കപ്പൽ പായ്കൾ. നിനക്കു രക്ഷപ്പെടാം. നീ രക്ഷപ്പെടുവെന്ന് ഞാൻ പറയുന്നില്ല.
- ഒരുവൻ തന്നിൽനിന്നുതന്നെ ഒരു ഉപദേശിയുണ്ടാകുന്നുവെങ്കിൽ അവൻ അല്ലാഹുവിങ്കൽനിന്ന് ഒരു കാവൽക്കാരനുണ്ടാകും.
- പിതാവ് പുത്രനെ ശിക്ഷിക്കുന്നത് കൃഷിക്കു വളമിടുന്നതുപോലെയാണ്.
- കടബാധ്യതയെ സൂക്ഷിക്കുക. അത് പകൽ അധമത്വവും രാത്രി ആധിയാകുന്നു.

- അല്ലാഹുവിൽ പ്രതീക്ഷയർപ്പിക്കുക. ആ പ്രതീക്ഷ പക്ഷേ, പാപം ചെയ്യാൻ യൈര്യപ്പെടുത്തിക്കൂടാ. അല്ലാഹുവിനെ ഭയപ്പെടുക. ആ ഭയം അവന്റെ കാരണത്തിൽ നിന്ന് നിന്നെ നിരാശനാക്കുകയുമരുത്.
- വയറുനിറഞ്ഞാൽ പിന്നെയും തിന്നരുത്. അധിക ഭക്ഷണം തിന്നുന്നതിനേക്കാൾ നല്ലത് നീ അതു പട്ടിക്കെറിഞ്ഞു കൊടുക്കുകയാണ്.
- നീ വിഴുങ്ങപ്പെടാൻ മാത്രം മധുരമുള്ളവനോ തുപ്പിക്കളയാൻ മാത്രം കയ്പുറ്റവനോ ആയിക്കൂടാ.
- പഠിച്ചതു പ്രവർത്തിക്കാതെ അറിയാത്തതു പഠിക്കുന്നതിലർഥമില്ല. വിറകു വെട്ടി കെട്ടാക്കിയിട്ട് അത് ചുമക്കാൻ കഴിയാത്തവൻ അതിന്മേൽ മറ്റൊരു ചുമടുകൂടി ചേർത്തു കെട്ടുന്നതുപോലെയാണത്.
- നിന്റെ സംസാരം ശുദ്ധമായിരിക്കട്ടെ. മുഖം പ്രസന്നമായിരിക്കട്ടെ. എങ്കിൽ നിന്നെ ആളുകൾ ഇഷ്ടപ്പെടും; അവർക്ക് വിഭവങ്ങൾ ദാനം ചെയ്യുന്നവരേക്കാൾ.
- നിന്റെ ചങ്ങാതിയോട് നീ അയാൾക്ക് ആവശ്യമില്ലാത്തവനാണെന്നും, നിനക്ക് അയാൾ അത്യാവശ്യമുള്ളവനാണെന്നും ഉള്ള മട്ടിൽ വർത്തിക്കണം.
- വാക്കുകൾ വായിൽനിന്ന് പുറത്തു ചാടുന്നത് നിയന്ത്രിക്കണം. മിണ്ടാതിരിക്കുന്നേടത്തോളം നീ സൂരക്ഷിതനാണ്. നിനക്ക് പ്രയോജനമുള്ളതേ സംസാരിക്കാവൂ. ●